

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 26.

Vydána dne 1. června 1951.

Cena Kčs 2.—.

OBSAH:

42. Nařízení, kterým se provádí rozpočtový zákon na rok 1951.

42.

Vládní nařízení ze dne 15. května 1951,

kterým se provádí rozpočtový zákon
na rok 1951.

Vláda republiky Československé nařizuje podle zákona č. 29/1951 Sb., kterým se stanoví státní rozpočet republiky Československé na rok 1951 (rozpočtový zákon na rok 1951):

§ 1.

Hospodárné použití úvěrů.

Prostředky, jimiž stát uhrazuje své výdaje, jsou výsledky práce pracujícího lidu. Proto je povinností těch, kdož s nimi hospodáří, dbáti toho, aby byly vydávány jen na nutné potřeby státu. Tyto potřeby lze uspokojovat pouze v nezbytném rozsahu, účelně a hospodárně. Nutnost potřeby se především posuzuje s hlediska zájmu celého státu, nikoliv jen s hlediska zájmu některých jeho oblastí nebo některého oboru státní správy.

§ 2.

Použití úvěrů k určeným účelům
a do určené výše.

(1) Výše prostředků určených státním rozpočtem (dále jen „úvěry“) k úhradě výdajů určitého druhu je hranicí pro uhrazování výdajů. Tuto hranici lze překročit pouze v případech §§ 8 až 12 rozpočtového zákona na rok 1951 (dále jen „zákon“).

(2) Zásadou hospodárnosti stanovenou v § 2 zákona nutno se řídit též při uvolňování zúčtovatelných záloh; tyto zálohy mohou být

povoleny jen v případech, kde to připouštějí platné předpisy.

(3) Úřady a orgány hospodařící s úvěry jsou povinny pečovat o rovnoměrné čerpání rozpočtových prostředků během roku, sledovat je zejména pomocí výkazů předpokládaných výdajů a příjmů a pomocí výkazů o výsledcích finančního hospodaření (§ 17 zákona) a učinit opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

(4) Úřady a orgány hospodařící s úvěry jsou povinny dbát, aby bylo dosaženo rozpočtových příjmů.

§ 3.

Odborné technické projednání některých úvěrů.

(1) Investičních úvěrů na opatření a obnovu budov ústředních úřadů a zařízení státní správy ústředně spravovaných, dále úvěrů, z nichž stát prostřednictvím ústředního úřadu podporuje stavby a koupě nemovitostí prováděné subjekty stojícími mimo obor státní správy, možno použít jen po předchozím projednání po stránce odborné (technické a technicko-hospodářské) s ministerstvem stavebního průmyslu.

(2) Úvěrů, které jsou zařazeny v rozpočtech národních výborů na stavební investice a na příspěvky na takové investice, možno rovněž použít jen po předchozím technickém přezkoušení. Stejně jest postupovat při používání obdobných úvěrů, jež byly národním výborům přikázány.

§ 4.

Časové použití úvěrů.

(1) Pokud toto nařízení, nestanoví jinak, může být použito úvěrů pouze do konce roku 1951 a jen k úhradě výdajů splatných do konce

tohoto roku. Tato zásada se nevztahuje na použití úvěrů určených k úhradě výdajů za práce a dodávky vykonané do 31. prosince 1951; pro použití těchto úvěrů se lhůta prodlužuje do 31. ledna 1952. Do téže lhůty lze použít úvěrů určených na přiděly podle zákona (účtová skupina 42) a na příspěvky na plánované investice (příslušné účty účtových skupin 43 a 44), pokud se jich použije na úhradu nákladů spojených s úkoly splněnými do 31. prosince 1951. Úvěrů určených na přiděly zařízením státní správy (účtová třída 5) možno použít až do sestavení závěrečného účtu těchto zařízení.

(2) Za dodávky vykonané do 31. prosince 1951 nutno považovat i dodávky odevzdané do tohoto dne dopravě.

(3) Zúčtovatelných záloh může být použito do 31. ledna 1952 pouze v případě, kde jde o úkoly hrazené z úvěrů, kterých možno použít podle odstavce 1 do 31. ledna 1952.

(4) Platební poukaz na úvěry musí být vydán nejpozději 31. prosince 1951 a dodán účtárně k předpisu nejdéle do 5. ledna 1952, u zastupitelských úřadů do 31. ledna 1952. Platební poukaz na úvěry, kterých lze použít ještě v lednu 1952, musí být vydán nejpozději do 31. ledna 1952 a účtárně dodán do 5. února 1952, u zastupitelských úřadů do 5. března 1952. Při úhradě faktur inkasními příkazy musí být faktury dodány účtárně do 5. února 1952.

(5) Platební poukazy vydané v roce 1951, po případě do 31. ledna 1952, dodané však do účtárny po uplynutí lhůt uvedených v odstavci 4, vrátí účtárna jako neplatné. Faktury proplácené inkasními příkazy, dodané účtárně po 5. únoru 1952, je třeba účtovat na vrub úvěrů roku 1952.

(6) Úhrada výdajů, které mají a podle ustanovení tohoto nařízení mohou zatěžovat úvěry státního rozpočtu na rok 1951, nesmí být odsumována k tíži úvěrů příštích let.

(7) Poukazovat peníze k úhradě závazků, jež vzniknou po 31. prosinci 1951, nebo tvořit jakýmkoliv jiným způsobem rezervy z úspor na úvěrech není přípustno.

§ 5.

Použití investičních úvěrů.

Nedoplatky za investice provedené od doby osvobození do konce roku 1950 zúčtují se podle účtové osnovy na vrub té kapitoly, ve které by byl tento výdaj zúčtován, kdyby jeho právní titul vznikl v roce 1951; výdaj, který touto výplatou vznikne, bude kryt v úvěru rozpočtovaném pro tento účel v kapitole 24 Všeobecná pokladní správa a nutno jej oznamovat ministerstvu financí.

§ 6.

Použití úvěrů určených k úhradě osobních nákladů.

Použití úvěrů určených k úhradě osobních nákladů (účtová třída 3), upraví ministerstvo financí směrnicemi, které vydá v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady.

§ 7.

Vázání úvěrů určených v rozpočtech národních výborů na úhradu úkolů, které odpadly.

Dohlédací národní výbor, který učinil opatření podle § 7 zákona, rozhodne, zda a za jakých podmínek může být takto vázaných úvěrů použito k úhradě výdajů na jiné úkoly podle předpisů o přesunovém řízení. V případech, kde k opatření podle § 7 zákona je příslušno ministerstvo vnitra, rozhodne o použití vázaných úvěrů toto ministerstvo v dohodě s ministerstvem financí na návrh věcně příslušného ústředního úřadu. Orgán, který nařídil vázání úvěrů, vede evidenci těchto úvěrů a jejich změn.

§ 8.

Překročení úvěrů při nových nebo vyšších souvztažných příjmech.

(1) K překročení úvěrů podle § 8 zákona je u národních výborů třeba souhlasu dohlédacího národního výboru (věcně příslušného ústředního úřadu). Dohlédací národní výbor (věcně příslušný ústřední úřad) posoudí zejména, zda jde skutečně o příjmy souvztažné. Souhlasu není třeba u zařízení státní správy.

(2) Částky, o něž byly úvěry překročeny, a nové nebo vyšší souvztažné příjmy nesmějí být vzájemně kompensovány, nýbrž musí být zúčtovány a v závěrečném účtu vykázány hrubými částkami ve výdajích i v příjmech. Data souhlasu dohlédacího národního výboru, po případě ústředního úřadu je zaznamenat ve spise, v účetních knihách a v účetní závěrce.

§ 9.

Přesuny úvěrů — základní ustanovení.

(1) Má-li být přesunem rozpočetních úvěrů opatřena úhrada neinvestičních výdajů, na něž v úvěru příslušné účtové skupiny nebo podskupiny v podrobných rozpočtech jednotlivých kapitol státního rozpočtu (jednotlivých kapitol rozpočtu národního výboru) buď vůbec nebylo pamatováno nebo na něž se sice pamatovalo,

avšak rozpočtovaná částka na ně nedostačuje, může se tak stát jen v rámci téže kapitoly s výjimkami dále uvedenými.

(2) Při zajišťování úhrady přesunem vyčerpají úřady a orgány nejprve všechny možnosti přesunů, které mohou provést samy; při tom musí hledat úhradu nejprve v téže účtové skupině (podskupině) příslušné kapitoly, a to bez ohledu na části, oddíly a pododdíly.

(3) Zajištění úhrady přesunem musí být provedeno dříve, než se učiní opatření nebo založí právní titul, z něhož má výdaj vzniknout.

§ 10.

Přípustnost přesunů.

(1) Úvěrů určených k úhradě osobních nákladů (účtová třída 3) nesmí být použito k úhradě jiných výdajů a naopak. Úvěrů určených k úhradě potřeby na majetkové změny (účtové třídy 0 a 2) a úvěrů určených na příděly zařízením státní správy (účtová třída 5) nesmí být použito k úhradě nákladů (účtové třídy 3 a 4). Úvěrů určených na investiční majetek (účtová třída 0) a úvěrů určených na příděly na úhradu investic (účtová skupina 50) nesmí být použito ani k úhradě výdajů na finanční majetek (účtová třída 2), ani na příděly na úhradu zásob (účtová skupina 51) a na příděly na úhradu provozu (účtová skupina 52). Úvěrů určených na příděly na úhradu zásob (účtová skupina 51) nesmí být použito na příděly na úhradu provozu (účtová skupina 52). Úvěrů na příspěvky na investice v účtových skupinách 43 a 44 nesmí být použito k úhradě jiných výdajů.

(2) Zařízení státní správy hospodaří podle vlastních rozpočtů v rámci rozpočtových výsledků (ztráta — příděl od vlastní státní správy — účet 982, zisk — odvod vlastní státní správy — účet 982) s výhradou ustanovení § 6 o použití úvěrů určených k úhradě osobních nákladů. Pro jejich hospodaření platí omezení, že úvěrů určených na investiční majetek (účtová třída 0) nesmí být použito k úhradě zásob (účtová třída 1) a k úhradě nákladů provozu a úvěrů určených k úhradě zásob (účtová třída 1) k úhradě nákladů provozu.

§ 11.

Přesuny úvěrů v oboru působnosti národních výborů.

(1) Národní výbory mohou ve svém oboru působnosti zajišťovat úhradu přesunem v příslušné kapitole svého rozpočtu

a) v rámci úvěrů téže účtové skupiny (podskupiny),

b) vzájemně mezi účtovými skupinami 33 až 39 a jejich podskupinami, při čemž přesuny na účtové skupiny 35 až 37 mohou být prováděny, jen pokud není možno zajistit potřebnou úhradu přesunem mezi jejich vlastními podskupinami (35b a 35c, 36a a 36b, 37a a 37b); úvěry na reprezentační a podobné náklady (účet 368, po případě místních národních výborů malých obcí příslušná částka zařazená do účtové skupiny 36 podle vysvětlivek k rozpočtu) mohou být překročeny jen se souhlasem dohlédacího národního výboru (úřadu), i když by mohla být úhrada opatřena způsobem uvedeným v tomto ustanovení,

c) z účtové skupiny 44 na účtovou skupinu 43, nikoliv však naopak.

(2) Jestliže vznikly úspory na příslušných úvěrech tím, že nedošlo k určitým opatřením, na jejichž úhradu jsou preliminovány příspěvky účastníků, lze těchto úspor použít způsobem stanoveným v předchozích odstavcích jen se souhlasem dohlédacího národního výboru (úřadu).

§ 12.

Přesuny úvěrů národních výborů se souhlasem dohlédacího národního výboru (ústředních úřadů).

(1) Nemůže-li národní výbor zajistit úhradu podle § 11 odst. 1, požádá předem dohlédací národní výbor a jde-li o krajský národní výbor, věcně příslušný ústřední úřad o souhlas k přesunu úvěru z jiné účtové skupiny téže kapitoly svého rozpočtu.

(2) Nemůže-li být nový nebo vyšší výdaj uhrazen ani způsobem uvedeným v odstavci 1, požádá národní výbor předem dohlédací národní výbor o souhlas k přesunu úvěru z úspor jiných kapitol svého rozpočtu. Jde-li o rozpočet krajského národního výboru, rozhodne o návrhu takového přesunu rada krajského národního výboru, s výjimkou vzájemných přesunů mezi účtovými třídami 3 a 4, dále přesunů úvěrů z účtové skupiny 40 na účtové skupiny 43 a 44 a naopak, jakož i z úvěrů účtové skupiny 43 na účtovou skupinu 44; k těmto přesunům je třeba souhlasu obou zúčastněných ústředních úřadů.

§ 13.

Přesuny úvěrů mezi rozpočty národních výborů.

(1) Nemůže-li místní národní výbor nebo okresní národní výbor zajistit úhradu v rámci svého rozpočtu ani použitím přesunu mezi kapi-

tolami svého rozpočtu, požádá dohlédací národní výbor o jiné opatření úhrady. Dohlédací národní výbor může povolit překročení úvěru, jestliže opatří úhradu buď ve svém vlastním rozpočtu nebo v rozpočtu jiného národního výboru svého obvodu, a to z úvěrů, jež byly vázány rozhodnutím tohoto dohlédacího národního výboru podle § 7 zákona nebo z úvěrů zjevně rozpočtených v nepřiměřené výši. Povolil-li dohlédací národní výbor přesun, učiní zároveň opatření, aby úvěr, na jehož vrub se úhrada opatřuje, byl vázán jako úspora.

(2) Nemůže-li okresní národní výbor zajistit úhradu pro místní národní výbor ani způsobem uvedeným v odstavci 1, postoupí věc krajskému národnímu výboru k obdobnému zajištění úhrady.

§ 14.

Překročení rozpočtu národního výboru.

(1) Nemůže-li být nový nebo vyšší výdaj uhrazen žádným ze způsobů uvedených v §§ 8 až 13, může krajský národní výbor povolit překročení rozpočtu podřízeného národního výboru. Jde-li o rozpočet krajského národního výboru, může povolit překročení příslušný ústřední úřad, v jehož oboru působnosti nový nebo vyšší výdaj vznikl. Krajské národní výbory budou všechny případy překročení rozpočtů podřízených národních výborů oznamovat měsíčně příslušnému ústřednímu úřadu, ministerstvu financí a ministerstvu vnitra. Také ústřední úřady budou měsíčně oznamovat jimi povolená překročení rozpočtů krajských národních výborů ministerstvu financí a ministerstvu vnitra.

(2) Jestliže ústřední úřad podle došlých hlášení zjistí, že pravděpodobně dojde k překročení kapitoly, postupuje se podle § 11 zákona.

§ 15.

Přesuny úvěrů u ostatních orgánů státní správy.

(1) Ostatní úřady, které jsou bezprostředně podřízeny ústředním úřadům, postupují při provádění přesunů v rámci úvěrů povolených jim státním rozpočtem obdobně jako krajské národní výbory.

(2) Ústřední úřady provádějí ve svém oboru působnosti zajišťování úhrady výdajů v rámci úvěrů povolených jim státním rozpočtem obdobně podle § 11, dále úvěrové přesuny z účtové skupiny 44 na účtovou skupinu 42, nikoliv však naopak, a úvěrové přesuny vzájemně mezi účtovými skupinami 42 a 43. V ostatních případech,

jakož i u vzájemných přesunů mezi výdaji ústředními, zemí českých a Slovenska je třeba souhlasu ministerstva financí a nejvyššího účetního kontrolního úřadu. Ministerstvo financí zašle v takovém případě spisy se svým stanoviskem nejvyššímu účetnímu kontrolnímu úřadu, který je oprávněn uplatnit do 8 dnů své námítky. Nedojde-li k dohodě o námitkách, rozhodne o nich vláda ve schůzi, které se zúčastní předseda nejvyššího účetního kontrolního úřadu. Vláda oznámí své rozhodnutí předsedovi nejvyššího účetního kontrolního úřadu též písemně.

§ 16.

Přesuny úvěrů — všeobecná ustanovení.

(1) Návrhy na přesuny musí obsahovat potvrzení příslušné účtárny, po případě jiného orgánu obstarávajícího službu účetní (dále jen „účtárna“), že lze provést úhradu navrženým způsobem.

(2) Částka, které bylo použito k přesunu, musí být v úvěru příslušného účtu (podúčtu), po případě účtové skupiny vázána jako trvalá úspora. Ve spisech, v účetních knihách a v účetní závěrce je zaznamenat data rozhodnutí, jímž příslušný orgán (úřad) projevil souhlas s přesunem.

(3) Ministerstvo financí může v dohodě s nejvyšším účetním kontrolním úřadem a pokud jde o národní výbory, též v dohodě s ministerstvem vnitra povolit v jednotlivých případech, ukáže-li se toho nezbytná potřeba, odchylky od předchozích ustanovení.

§ 17.

Přesuny a překročení úvěrů v rozpočtu Ústřední národní pojišťovny.

(1) Úvěru určeného u Ústřední národní pojišťovny k úhradě nákladů na pojistné dávky nesmí býti použito na úhradu jiných výdajů.

(2) Přesuny a překročení úvěrů u organizačních složek Ústřední národní pojišťovny podléhají schválení této pojišťovny.

§ 18.

Nepřípustnost vzájemných náhrad.

Vzájemné náhrady za výkon veřejné správy mezi jednotlivými úřady a orgány veřejné správy jsou zásadně nepřípustné; o výjimkách rozhoduje ministerstvo financí.

§ 19.

Změny investičních úvěrů.

(1) Jednotlivé úřady a orgány státní správy opatřují v roce 1951 jen ty investice, které jim byly povoleny schváleným prováděcím plánem, a to do výše částek v tomto plánu uvedených bez ohledu na výši rozpočtových úvěrů a bez provádění přesunů. Příslušné výdaje se účtují podle účtové osnovy na vrub úvěru orgánu investici opatřujícího (provádějícího), a to i v tom případě, že mu byl investiční úvěr příkázán.

(2) Veškeré objednávky investic lze uskutečňovat jen po předchozím potvrzení správce investiční částky (plánovacího orgánu), že akce je zařazena do prováděcího plánu. U investic stavebních a stavebních projektů je dáno toto potvrzení platným investičním (projekčním) listem.

§ 20.

Překročení úvěrů kapitol.

Předchozího souhlasu vlády podle § 11 zákona k výdajům, které nemohou být uhrazeny některým ze způsobů uvedených v §§ 8 až 10 zákona, není třeba v těchto případech:

1. jde-li o výdaje plynoucí ze zákona;
2. jde-li o nový výdaj nebo zvýšení výdaje v důsledku změny působnosti a ministerstvo financí v dohodě s nejvyšším účetním kontrolním úřadem a s příslušnými ústředními úřady projeví souhlas; nový výdaj nebo překročení výdajů musí být kryty trvalou úsporou potřebné částky v kapitole, kde rozpočtové bylo na tento úkol původně pamatováno;
3. jde-li o nepředvídatelné výdaje, jejichž uskutečnění musí být provedeno ihned, ježto je u nich nebezpečí v prodlení; výdaje může učinit příslušný ústřední úřad v dohodě s ministerstvem financí a s nejvyšším účetním kontrolním úřadem, dodatečně si pak vyžádá souhlas vlády.

§ 21.

Vybírání dávek a poplatků místními národními výbory.

Dnem 1. dubna 1951 končí oprávnění národních výborů k vybírání dávek z nápojů, dávek ze zmrzliny, dávek ze spotřeby elektrické energie a plynů k účelům osvětlovacím, dávek z jízdného (po případě dopravní — na drahách elektrických, trolejbusových a lanových) a současně se zrušují pravidla pro vybírání těchto dávek.

§ 22.

Úhrada výdajů na nové úkoly ukládané národním výborům ústředními úřady.

(1) Úhradu nových úkolů lze zajistit

- a) úvěrovými přesuny podle ustanovení o přesunech,
- b) u krajských a okresních národních výborů též příkazáním úvěrů z rozpočtových prostředků ústředních úřadů.

(2) Poukazovat finanční prostředky na nové úkoly národním výborům v hotovosti je nepřipustné.

(3) O všech opatřeních uvedených v odstavci 1 písm. b) je třeba vyrozumět ministerstva financí a vnitra; jde-li o okresní národní výbory, je třeba vždy uvědomit též příslušný krajský národní výbor.

§ 23.

Zatěžování státních rozpočtů příštích let.

(1) Souhlasu podle § 22 zákona je zapotřebí ke všem opatřením, která časově přesahují schválený státní rozpočet a svými důsledky zatěžují nebo by mohla zatěžovat státní rozpočty v příštích letech, jako jsou zřizování nových honorovaných docentur a lektorátů na vysokých školách, rozšiřování úřadů a orgánů veřejné správy, zřizování, po případě rozšiřování jiných zařízení, uzavírání nových nájemních smluv, vydávání nových periodických tiskovin a dlouhodobé objednávky, pokud by takovými opatřeními byl způsoben nový nebo vyšší náklad pro státní pokladnu. Tohoto souhlasu není třeba k opatřením, která se dějí podle zákonného předpisu nebo která vyplývají z prováděcích plánů pětiletého hospodářského plánu.

(2) Takováto opatření může provést v oboru vlastní působnosti nebo k nim dát souhlas ústřední úřad, jestliže očekávaný náklad nepřestoupí v jednotlivém případě částku 250.000 Kčs ročně a v úhrnu všech případů částku 4.000.000 Kčs ročně. V ostatních případech je třeba souhlasu ministerstva financí.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na hospodaření národních výborů; pro ně platí ustanovení § 16 vládního nařízení č. 90/1950 Sb., o správě národního majetku národními výbory.

§ 24.

Závěrečná ustanovení.

(1) Všechny orgány státní správy jsou odpovědné podle příslušných předpisů za to, že bude dbáno ustanovení zákona a tohoto nařízení.

(2) Úspornému referentu musí být předloženy zejména návrhy na výdaje podle volné úvahy, aby posoudil jejich účelnost a přiměřenost.

(3) Účtárna vede v evidenci všechny povolené výdaje a všechny objednávky, jimiž se úvěr váže. Z toho důvodu jsou povinni všichni referenti zasílat účtárně k záznamu nejen spisy, jimiž se dává poukaz k výplatě, nýbrž též spisy, jimiž se rozpočetní úvěry váží, zejména jimiž se uskutečňují objednávky.

(4) Účtárna zkouší správnost údajů ve všech spisech, kterými se uskutečňují objednávky a státní výdaje. Jsou-li údaje správné a odpovídá-li objednávka nebo poukaz zákonu a tomuto nařízení, objednávka se zaznamená nebo se provede výplata.

(5) Má-li účtárna námitky proti objednavce nebo proti platebnímu poukazu, uvede je ve spise a vrátí spis bez provedení poukazovacímu orgánu.

(6) Nesouhlasí-li poukazovací orgán s názorem účtárny, předloží věc k rozhodnutí přednostovi úřadu, u ministerstva ministroví, u národního výboru pak jeho předsedovi prostřednictvím příslušného referenta. Písemné rozhodnutí přednosty úřadu (předsedy národního výboru) je konečné. Jestliže toto rozhodnutí nařídí provedení objednávky nebo poukazu, s nímž účtárna nesouhlasí, zaznamená účtárna objednávku nebo provede výplatu a poznamená u příslušného zápisu, po případě též v účetní závěrce stručně odůvodnění s uvedením čísla spisu, kterým bylo provedení proti jejím námitkám znovu nařízeno. Poukazovací úřad (národní výbor) oznámí takové případy ministerstvu financí, nejvyššímu účetnímu kontrolnímu úřadu a — pokud nejde o ústřední úřad — také resortnímu ministerstvu.

§ 25.

Účinnost vládního nařízení.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1951; provede je ministr financí v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Kabeš v. r.